

Veraset ve intikal vergisine konu olacak menkul ve gayrimenkul mallarla mameleke girebilen sair bütün hak ve alacakların veraset yoluyla vukubulan intikallerde ölüm tarihi itibariyle değerlendirilmesi gerekmektedir.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.0.60/6000-2444/82409
Tarih	20.09.2007

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI :B.07.1.GİB.0.60/6000-2444

ANKARA

KONU :

20.09.2007 / 82409

..... VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

İlgi: 31/07/2007 tarih ve B.07.1.GİB.4.41.15.01.190-III-7/2820 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ve eklerinin incelenmesinden, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa göre, yapılan kamulaştırmalarda kamulaştırma yapılan yerlerin maliklerinin ölmüş olması nedeniyle veraset ve intikal vergisi ile intikal harcının aranıp aranmayacağı hususunda tereddüte düşüldüğü belirtilerek konu hakkındaki Başkanlığımız görüşünün sorulduğu anlaşılmaktadır.

Yazınızda, Kamulaştırma Kanununa göre, yapılan kamulaştırmalarda, Harçlar Kanununa ekli (4) sayılı tarifenin 20/a pozisyonu uyarınca ödenmesi gereken harcın kamulaştırmayı yapan idarece ödeneceği, aynı tarifenin 1/3 pozisyonunda belirtilen intikal harcının ise kendisine mal intikal eden kişilerce ödenmesi gerektiği şeklindeki görüşünüz Başkanlığımızca da uygun bulunmuş olup, veraset ve intikal vergisi ile ilgili görüşümüz ise aşağıda açıklanmıştır.

Bilindiği üzere, 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, 2591 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, gayrimenkullerin ticari işletmeye dahil olsun veya olmasın emlak vergisine esas olan değerle değerlendirileceği esası getirilmiş ve takdir komisyonları marifetiyle gayrimenkuller için "rayiç bedel" takdirine ilişkin işlemlere son verilmiş bulunmaktadır.

01/01/1983 tarihinde yürürlüğe giren bu değişikliğe göre, veraset yoluyla intikal eden gayrimenkuller için mükelleflerce beyan edilecek değer en az emlak vergisi tarhına esas olan değer kadar olması esastır. Diğer bir ifade ile, veraset ve intikal vergisine konu olacak gayrimenkuller için ölüm tarihindeki emlak vergisi değeri veraset ve intikal vergisi için aynen geçerli olacaktır.

Aynı Kanunun 11 inci maddesinde, "Bu vergiye mevzu olacak malların değerlendirme günü, miras yoluyla vukubulan intikallerde mirasın açıldığı, diğer suretle vaki intikallerde malların hukuken iktisabedildiği gündür" hükmü yer alırken Kanunun 17 nci maddesinde de, birinci fıkrada sayılan müesseselerde istihkakı bulunanların bu istihkakları üzerinde bir tasarrufta bulunabilmeleri için istihkaklarından gerekli vergi tevkifatı yapıldıktan sonra istihkakın bakiye kısmını alabilecekleri veya veraset ve intikal vergisini ödediklerine dair bir tasdiknameyi ilgili kuruma ibraz etmek suretiyle istihkaklarını kullanabilecekleri öngörülmektedir. Türk Medeni Kanununun 575 inci maddesinde ise, mirasın ölüm ile açılacağı belirtilmektedir.

Buna göre, veraset ve intikal vergisine konu olacak menkul ve gayrimenkul mallarla mameleke girebilen sair bütün hak ve alacakların veraset yoluyla vukubulan intikallerde ölüm tarihi itibarıyla değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu açıklamalar çerçevesinde;

1- Gayrimenkul sahipleri kamulaştırma kararından önce ölmüş ise, veraset ve intikal vergisi tarhına mirasın ölüm tarihindeki emlak vergisi tarhına esas olan değer, bu değer bulunmaması halinde ise asgari ölçülere göre belirlenen emlak vergisi değeri (gayrimenkul sahipleri 01/01/1983 tarihinden önce ölmüş ise, gayrimenkuller için takdir komisyonlarınca takdir edilecek rayiç bedel) esas alınacağından, ölen kişiler adına bankaya yatırılan kamulaştırma bedelleri üzerinden herhangi bir tevkifat yapılmadan tamamının mirasçılara ödenmesi gerekir.

Bu durumda, vergi dairesince mirasçılardan veraset yoluyla intikal eden gayrimenkule ilişkin veraset ve intikal vergisi beyannamesi istenilecek ve genel hükümlere göre vergi tarhiyatı gerçekleştirilecektir.

Ancak, veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmemiş veya verilmiş olmakla birlikte gayrimenkulün yukarıda açıklanan şekilde tespit edilen değerleri üzerinden hesaplanan (gayrimenkule isabet eden) vergi ödenmemiş ise, anılan Kanunun 19 uncu maddesi uyarınca tamamının ödenmesinin veya 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yazılı cinsten (Bu maddenin 5 inci bendinde yazılı menkul mallar hariç.) teminat gösterilmesinin istenileceği tabiidir.

Kamulaştırılan gayrimenkulün kurum adına tesciline izin verilebilmesi için ya o taşınmaza isabet eden verginin tamamen ödenmiş veyahut da vergiyi karşılayacak miktarda teminat gösterilmiş olması esas olmakla birlikte, mükelleflerin söz konusu vergiyi kendi imkanları ile ödeyemeyeceklerini veya başkaca bir teminat gösteremeyeceklerini bildirmeleri hallerinde istimlakı yapan kuruma verginin tamamının kestirmek ve bloke ettirmek suretiyle kurum adına tesciline izin verilmesi mümkün bulunmaktadır.

2- Gayrimenkul sahipleri kamulaştırma kararından sonra ölmüş ise, mirasçılara gayrimenkul intikalinden söz edilemeyeceğinden kamulaştırmayı yapan kurumca bankaya yatırılan para alacak olarak intikal etmiş sayılacaktır. Bankada bulunan paranın mirasçılara ödenmesi sırasında, intikal eden tüm malların veraset ve intikal vergisinin ödendiğini gösterir belge değil, sadece 17/12/1996 tarih ve 1996/5 Seri Numaralı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu İç Genelgesinde açıklanan şekilde hesaplanacak bankadaki paraya isabet eden verginin ödenmesi halinde, ilgililere tasdikname verilecektir. Tasdikname verilebilmesi için de, veraset ve intikal vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve tasdikname istenilen paranın bu beyannamede gösterilmiş bulunması, tahakkuk eden vergiden paraya isabet eden vergi tutarı ile vadesi geçmiş taksitlerin ödenmiş olması gerekmektedir. Bu şekilde tasdikname alan mirasçıların istihkakları üzerinden bankaca stopaj yapılmadan kamulaştırma bedelinin tamamı ödenecektir.

Ancak, mirasçılardan tasdikname ibraz etmeyenlerin istihkakları üzerinden Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 17 nci maddesi uyarınca bankaca, vergiye karşılık teminat (stopaj) alınmak suretiyle bakiye miktarın hak sahiplerine ödenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Başkan a.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026